

HÉTFŐI NAPLÓ

Megjelenik minden hétfőn reggel. Előfizetési díj: egy évre 2500 K, félévre 1300 K. Jugszláviában: egy példány ára 3 dinár

POLITIKAI HETILAP
FELELŐSZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. Rökk Szilárd utca 3. szám
Telefon: József 8-96

A reálpolitika helyes útja

Írta: HORVÁTH ZOLTÁN
nemzetgyűlési képviselő

Magyarország a győző államok liktátuma folytán a megcsonkítás miatt fizikai szenvedéseknek tétett ki. Az eddigi kormányok és kormányzati rendszer tévova, koncepció nélküli s csupán a hatalom megőrzését szolgáló politikája miatt pedig lelki kínokban gyötördik. Az lesz az igazi államférfi, aki a fizikailag megcsonkított országunknak úgy a testi épségét, mint a lelki egyensúlyát a körülményeknek megfelelőleg helyre tudja állítani.

Ami a fizikai vagyis területi fájdalomokat illeti, az a mostani nemzetközi relációk miatt meg nem szüntethető. Azért, tehát ha országunkat jobb időkre átmeneteni óhajtjuk, akkor elsősorban a lelki fájdalmak megszüntetése, illetve a lelki egyensúly elérése szükséges. Ezen tétel igazságát a céltudatosan kormányzó államférfi fel kell fogadnia. Az általi berendezkedésünknek is ehhez kell igazodnia. A legfelsőbb helytől a legalsóbb helyig ez a gondolat irányítsa mindenkiné a cselekedetét. Csak könnyelmű politikus lehet az, aki a meglévőt a bizonytalanságot kockáztatja, a realitások helyett lidércfényt kerget.

Lássuk be a kormány, hogy eddigi intézkedéseit nem ez a vezérgondolat irányította, s ne csodálkozzunk azon, hogy az ő példáját és irányítását követő hivatalnokai és társadalmi egyesületek legnagyobb része országunk adott szomorú helyzetének megfelelőleg igényeit még mindig nem fokozta le.

Olyan kormányra, illetve kormányzati rendszerre volna szükség, amely teljes őszinteséggel tűzné ki céljait a még megmenthető megőrzését s ilyen gondolkodást igyekezne sajtójában, valamint hivatalnokai által és a társadalmi egyesületei révén is az országban népszerűsíteni.

Hiszem, hogy ennek eredményeként a lelkek egyensúlya helyreállna s a forradalmi hangulat, amely a nyugodt és céltudatos kormányzásnak legnagyobb akadály, végkép kivészne.

Ez esetben több reményünk lehetne ahhoz is, hogy az utódállamokkal, amelyeknek barátságára adott helyzetünkben feltétlenül szükségünk van, meg is tudunk egyezni.

Miután én a mostani kormányt és kormányzati rendszert ezen életbevágóan fontos feladat elvégzésére teljesen alkalmatlannak

tartom, azért elsősorban azt látom szükségesnek, hogy távozzék az ügyek éléről és adja át a helyét olyan kormányfőnek,

akik sem befelé, sem kifelé a fenti irányban kompromitálva nincsenek.

A belügyminiszter letörli a felelőtlen elemek terrorját

Rakovszky Iván válaszolt Nyiregyházán Masaryknak „A jogrend uralmát mindenáron biztosítani kívánom”

A miniszterelnök és a belügyminiszter nagy politikai nyilatkozatai

— A Hétfői Napló ki küldött tudósítójától, —

Nyiregyházára vasárnap reggel nyolcórakor futott be a miniszterek vonata, amelyen a kormány tagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök, Kállay Tibor pénzügyminiszter, Walkó Lajos kereskedelmiügyi miniszter utaztak a Rakovszky Iván belügyminiszter beszámolójára. A virágokkal és galyakkal fedezett pályaudvaron kilenc órakor volt az ünnepélyes fogadtatás Benes Kálmán dr. polgármester tövölözö szavaira a miniszterelnök rövid pár szóban válaszolt és többek között a következőket mondotta:

— Ebben az országban csak az összhang lehet az a politika, amellyel nagyobb eredményeket érhetünk el. Majd megdicsérette Bethlen István gróf a vármegyéit, mint olyant, amely csak egységsépként képviselőket küldött be. A pályaudvaron még a katonai méltóságok üdvözlését fogadták a kormány jelen levő tagjai, majd a kíséretükben levő egységsépként képviselőkkel, a város ötvéntagú díszbandériumától és Ooskay korabeli öltözékben levő egyéb lovastól körülvéve a lakosság ünnepelése közben a vármegyéjére hajtottak.

Itt Mikéi alispán fogadta a menetet és a vármegyéhez nagyter-

mében villásreggelre gyűjtötte össze a politikusokat. A villásreggelin az alispán felesége látta el a háziasszony tisztjét.

A négytűlés a tüzöltő laktanya udvarán zajlott le. Tíz óra tájban a kormány tagjai és az egységsépként képviselők kísérvé a város polgárságától átvonultak a laktanyába, ahol a tüzöltők díszőrsége fogadta őket. Az ülést Szabó László pártelnök nyitotta meg.

A belügyminiszter beszámolója

Majd Rakovszky Iván belügyminiszter tartotta meg beszámolóját.

— Nehéz a mai időben — mondotta — beszámoló beszédet tartani. Régebben pontos célkitűzésekkel lehetett működést kifejteni és ehhez mérten eredményeket elérni. Ma a beszámoló beszéd csak becstületes törekvésekre mutathat rá, amelyek éppen az abnormális bel- és külpolitikai viszonyok folytán nem mindig járnak tényleges eredményekkel. Veszített háború utáni időkét élünk. A győzők itelkeztek felettünk, de nem szolgáltattak igazságot. Görbe, összefüggéstelen vonalakat rajzoltak nekünk és azt parancsolták reánk szétrombolt hazánk új határaitként.

A vasárnapi magánforgalom

igen bizakodó hangulat mellett kitartott a szilárd irányzat mellett. Üzletkötés természetesen nem igen fordult elő, a legtöbb favyarozált értékre azonban erős pénzkínálat mutatkozott. A következő taxaciós árfolyamokat említjük fel: Magyar Hitel 190—192.000, Leszámlító 43—44.000, Angol-Magyar 36—36.500, Osztrák Hitel 74—76.000, Földhitel-bank 187.000, Magyar-Olasz 21—21.500, Kereskedelmi Bank 440—450.000, Lipótvárosi 16.000, Ker. hitel 39—40.000, Állavasut 300—320.000, Atlantika 43.000, Déliavasut 50.000, Közuti 24.000, Trust 55.000, MFTR 120.000, Gumi 70.000, Izzó 186.000, Lipták 14.000, Hofherr 80.000, Motor 55.000, Ofa 160.000, Nova 77.000, Magnezit 850.000, Finom bőr 19—22.000, Östermelő 130.000.

Köszönt teremtfélek és minket magunkkal sodortak ebbe a káoszba. És most még a kifacsart citromból további nedveket akarnak kiszorítani.

Már pedig mi hadisarcot fizetni egyáltalán képtelenek vagyunk.

— Azok, akik velünk ellentétes politikát folytatnak, egyre hangoztatják a miniszterelnök külföldi utjának sikertelenségét. Ezzel szemben meg kell állapítanom, hogy az utazás egyáltalán nem volt sikertelen, már egyelőre az a tény, hogy Bethlen István meghallgatott, eredménynek tekinthető. És a válasz, amit kaptunk, az sem volt elutasítás, hanem föltétlen biztatás, amely alapos reményekre jogosít.

Masaryk elnök ismeretes nyilatkozatában állítólag kilitásba helyezte területi engedményeket függővé tette attól a feltételtől, hogy demokratikusabb kormányzat váltsa fel a mi kormányunkat.

Ez a nyilatkozat az emigránsokkal teljesen azonos gondolkozást árul el. Budapestben' ujabban erősen elharapódzott a biciklilopás. Apró gyermekek biciklijét, amelyet szüleiktől ajándékba kaptak, hogy rajta megtanulják a biciklizés művészetét, felnőt munkakerülő ellopják a tehetetlen kicsinyektől azon ürügy alatt, hogy majd megtanítják őket biciklizni. Ugyanígy vagyunk azzal a demokráciával, amit reánk akarnak erőszakolni.

— A kormány nevében kijelentem, hogy

komoly ajánlat esetén, amely részünkre területi engedményeket biztosít, — azt azonban azon feltétellez fizí, hogy a mostani kormány, adja át he-

lyét más kormányának. — készséggel szomlálóváznak helyünkről, ha ezek kedvezményeket legális szerződéseken teljes mértékben garantálnak az ország részére.

Majd ezért a belügyminiszter a belpárti helyzet taglalására és hangsúlyozta, hogy

A jognak és a rendnek kell uralkodnia. Győzni fog a rend politikája. Legyen vége a gyerekes esinytevéseknek.

— A jobboldali tüzökök szemben, úgy mond, csak úgy fel fogok lépni, mint a baloldaliak ellen. Nem fogom el azt az érvelést, hogy a jobboldalon demagógiára van szükség, mert ezzel vissza lehet tartani a tömegeket a baloldali tüzököktől. Tüzökök nem lehet tüzést ellen-súlyozni, mert a kettő ökvételül találkozik egymással, mint a kör-szélén elinduló emberek. Ha valakit azzal bízattak, hogy nem a hatóság hívatott a rend fenntartására, akkor az önbíráskodást jelent és rossz szolgálatot tesznek vele az országnak.

Büncselekményt elkövetők nem büntetésnek semmiébe amnesztia.

— Természetes, hogy a baloldali tüzökök ellen épp úgy fellép a kormány, de érdekes megfigyelni, hogy a sajtó miként viselkedik. Míg a jobboldali büncselekményeknél akasztás sürget, addig a kommunista ügynél hallgat. A szocialdemokraták újságja a Népszava azt állítja, hogy

nincsenek összeköttetésben a kommunisákkal.

De kérdem akkor, miért tartanak fenn összeköttetést az emigránsokkal. A zalaegerszegi internálótábor ügyeit állandóan napirenden tartják és kritizálják a rendőrséget.

Ez nem is kritika már, hanem lázítás

és azt jelenti, hogy vannak olyanok, akiknek fáj, hogy van még belügyminiszter. Nagy szomorúsággal tapasztalom, hogy

újabb föllángol a válótanságoknak és a kiszínzéseknek esodája.

— Meg kell állapítanom, hogy ez nem tesz jó szolgálatot az országnak és a magam részéről

erélyesen közbé fogok lépni. (Helyeslés. Közbekiáltások. Előbb kellett volna...)

Engem — folytatta a belügyminiszter — azzal vádolnak, hogy mintegy bizonyos kéjérzettel tiltok be egyes lapokat, hogy megmondás nélkül küldöm az embereket Zalaegerszegre. Akkor, amikor a büntetőörvényekny és a büntetőperendtartás megreformálása végre lesz hajtva és a ravaszul bujkálók könnyen felfedezhetők lesznek, én teszek az első, aki lemondok éről a kivételes hatalomról.

Abban a perében, amidőn azt tudom, hogy az ország érdeke nem kívánja többé, hogy a közigazgatási hatóságok rendkívül hatalommal legyenek fölhúzva, át fogom adni ezt a hatalmat a független bíróságnak.

— Az újságíró a sorok közt is tud bombákat elhelyezni. Ezt a kérdést is tisztázni kell. Mivel normális eszközökkel rendet már nem lehet teremteni. Az igazságügyminiszter törvényjavaslattal fogja ezt a kérdést is megoldani.

Végül Rakovszky Iván elősen kikerült a parlament társzónokai ellen és részletesen ismerte a politikai helyzetet.

A miniszterelnök beszéde

A belügyminiszter után Bethlen István gróf miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre és szónoki nem

akaró tapsok között kezdette meg a beszédét.

— A belügyminiszter több olyan témát légt el előlem beszédében, miért is általános szempontokat fogok ismertetni. Mindenféle politikai programok születtek. Egyik szerint a kormány nem támogatja a termelést, a másik szerint a korona zuhanásában van a fő baj! Vannak viszont, akik zsidók spekulációt kárhoztatják. Sokan a demokrácia hiányát rójják fel hibául. Ha én ezeken visszatérek, azt kell megállapítanom, hogy a mult eredményei alapján nem esodálható, ha a lelki és gazdasági egyensúly megbillent. **Először a lelket kell helyredlítani.**

— A népközértségség terrorisztikus eszközökkel kiáltották ki. Vajjon a szomszédainknál népszavazással döntöttek-e a kormányforma felett. Azt hirdették, hogy csak népszavazással lehet idegen területeket anektálni. De hol maradtak ezek a néphatározatok.

Öket követni, rossz példa volna.

— A politikai és társadalmi életben megteremtjük a békét; megteremtjük az osztályok és felekezetek közt, megtisztítjuk a nemzetet a tüzököktől és megövjük a kilengésektől, megújul előre a magunk minden szélsőségeitől ment, mérsékel úján. Állandó kormány és munkaképes parlament kell ennek a nemzetnek, csak ez a két tényező alkalmas arra, hogy az ország sulyos problémáit és a helyzetet megoldja, csak ezek révén érhetjük el, hogy az ország teljesen konszolidálódik és stabilis helyzetbe jut.

— Magam is elfismerem, hogy csak jó belpolitikkával lehet jó külpolitikká csinálni.

De megfordítom a tételt és kérdezem: lehet-e vajjon jó külpolitikát csinálni, ha ennek az útjába külföldön állandóan akadályokat gördítenek?

Eddigi konszolidációs munkánkat is a külföld nehezítette meg,

megaláztak bennünket sorba, egymásután, mert odakint egy bőrtönből menekült esodéselék óbrgatása után indulnak. Bár a reánk szórt vádak tekintetében az utóbbi időkben némi javulást lehet tapasztalni, a céltól még mindig messze vagyunk.

Szomszédaink, a körülöttünk levő államok kéréseiketlenek,

mégpedig azért, mert érzik, hogy igazságtalanok voltak velünk szemben. Európa nagyjai már tisztában látják, a helyzetet, de a kérdés szomszédainkon múlik. Nekünk nem szabad provokációkra megállni és nem szabad provokálni. De ha foglalkozom szomszédaink helyzetével, teszem ezt azért, hogy

a felénk szórt vádakát a legilletékesebb helyről és a leghatározottabban visszautasítsam.

— Miben állnak ezek a vádak? Azt mondják, hogy a kormány nem képviseli a nemzetet, hogy antokratá módon kormányoz, azt állítják rólok, hogy fegyverkezünk, hogy irredentát csinálunk. Ezek a vádak az emigránsok útján dobattak be a külföldi közvéleménybe. Azt állítják rólok, hogy a kormány nem meri megkérdézni a nemzetet az államforma kérdésében és ezért nem meri megcsinálni az általános titkos választójogot sem.

— Magyarországon igen nagy százaléka a lakosságunk választó, köztük nők is. Nagyon sok ugynevezett demokráta dlabban a nőnek nincsen szavazati joguk. Mintánálunk általános köztelöz népoktás van, négy elomihöz kötöttük a választói jogosultságot.

— A szemünkre vetik, hogy nincsen radikális földreformunk és hogy oligarcha-uralom van.

Nekem egy talpalatnyi földem nem

maradt Erdélyben, ahol a földreformot ezért csinálták, hogy a magyar vezetők kezéből kivegyék a népet és a demagógiának szolgál-tassák ki.

Mi garantáljuk a földreformot,

de úgy, hogy az a magyar nemzet javára váljon és ne legyen demagógia szolgálatában.

— A határidecenseknél azonnal mozgósítottak és bennünket vádolnak békezsavarással, minket, akik 35.000 embert tartunk, míg ők 6-7 százretet. Mozgósítás esetén hét és felmilio embert tudnak felgyverezeni.

— Ami az irredentizmust illeti, gyengülő hazafiak részére szükséges injekciónak tekintik. Ez nem használ a határontuli magyaroknak. Minden ilyen mozgalmat elfojtunk, erre garanciát vállalok úgy

a külfölddel, mint a belfölddel szemben.

— Legyen vége a vádaskodásnak, mert ez csak rongja a helyzetet. Hogy a jelenlegi helyzetet rendezni kell,

azt senki tagadásba nem veheti.

A miniszterelnök után Kállay Tibor három frappáns mondatot mondott:

— **Bizom a magyar koronában. Most érik a kalász az Alföldön. Bizélek mindenki.**

Ezután a miniszterelnök küldött-ségeket fogadott a városháza dísztermében, többek között az összes vallásfelekezetek kiküldöttjeit kivétel nélkül, akiknek üdvözlésére adott válaszában rámutatott arra, hogy a társadalmi és felekezeti össz-szertartás tekintetében Nyiregyháza az elmúlt időben követendő példát adott az országnak.

A fogadásokat bankett követte a Korona-szállóban, délután pedig a miniszterelnök kíséretével Kállay Miklós főispán birtokára utazott, a belügyminiszter pedig a város intézményeit látogatta meg. Holnap Kállay András vendégei lesznek a miniszterek és képviselők, kedden pedig visszatérnek a fővárosba.

Ketten beszélnek
A parlament büféjéből



A fiatal kormánypárti honatya elérkezésvölve omlik a népszerű ellenzéki vezér nyakába: — Amióta képviselő vagyok, nem voltam olyan nehéz helyzetben, mint ma délelött Rassy beszéde alatt. Alig tudtam visszatartani magamat, hogy ne tapsoljak. De nemcsak én voltam így, hanem a kormánypárt nagyon sok tagja is. Kijelentem neked, hogy Rassy mai beszéde után a kormánypártban legalább annyi híve van, mint az ellenzéken. Olyan okosan, olyan higgadtan beszélt a bajokról és a bűnökről, — amelyeket mi is tántunk és érzünk, — hogy legjobban szerettünk volna egyes kijelentés-cinél telkesen éljenzni. De figyelmezteltek, nemcsak a képviselők voltak így, hanem Nagy Emil igazságügyminiszter is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta megőrizni nyugalomát. En mondom neked, hogy Rassy mai beszédevel uból egy fejjel megnőtt. Olyan államférfiú és szónoki kvatitások-ról tett bizonyosdot, amelyeket csak irigylhetünk föltek. Na de remélem, hogyha végre leszámolunk a magunk belső ellensé-gével és újon az igazi rend és az igazi alkotmányosság korszaka, rövidesen elhódítjuk tőletek.

— Csak szeretnék. De Rassy nem fog menni.

— Ne igazad fel magad, Rassy-nak több esze van, mint nektek. Ha látni fogja, hogy megérett számdra az idő és a kormányának szükségé van az ő erélyére és tehetségére akkor igenis oda fog állni, ahova a képességei predesztinálják.

— Mindenestre jellemző ez a nagy kormánypárti lelkesedés egy ellenzéki szónok mellett. Különbö-hallom, hogy a búszke Hojós Miksa gróf, báró Podmaniczky Endre, Petrovics Elek és mások is felkeresték Rassyt és gratuláltak a sikeréhez.

— Szóval rossz napunk volt. De mit szoltok az új honvédelmi miniszterhez?

— Ezt Meskó Zoltántól kellene megkérdézni, aki abban a pillan-tatban, amikor Csáky leült a miniszteri székre, hátulról lecsapott rá és átnyújt neki vagy egy tu-cat kérvényt.

— Mi újság különben?

— Ugy hallom, Zsirakynak meg fogják semmisíteni a mandátumát Usctty, aki mint vizsgálatos szerepl az ügyben, titokban kültel-celtem, hogy a legnagyobb bajok vannak. Ö mindenesetre a mandátum megsemmisítését fogja jász-solni, mert kétségtelenül megdlla-pította, hogy Nagy Ernő szavazott a katonaség körülfogta.

— Mi lesz Debrecennél?

— Egyelőre nem tudom. A szocialisták Nagy Vincét szeretnék, Rassyt és a reformpárt pedig P. Abraham Dezsőt akarja felléptetni. Van még egy harmadik jelölt is, aki ugyan nem a maga személyé-ben akar fellépni, hanem Rassyt szeretné beszállítani. Baracs dr. ugyanis mint első pótképviselő szerepel a budapesti déli listán és ezért Vázsonyiéti fözött Rassyt, hogy Debrecenben fellépjön, ami ha sikerül és Rassyt megválasztják, akkor Baracs a városházáról átvonulhatna a parlamentbe.

— Mondd kérlek, már a multkor meg akartam kérdezni tőled, nos ember a Beck Lajos?

— Miért kérded?

— Azért, mert két nap egymás-után egy másik nagyon szép nővel láttam karótfogva sétálni.

— Ajjaj. Az egyik egy volt vögszínházi színésznő. A másik — a lánca.

— Olyan nagy lánca van már Beck Lajosnak.

— Ezen esodálkozol? Most nemrég ment férjhez. Inkább azon kellene esodálkoznod, hogy olyan fiatal és szép — ismerőse van.

— Látod, ezt szeretem, amikor így dühöng a szeretet az ellenzéken is.

— Azért ne nagyon fölényeskedj, még mindig jobb a helyzet nálunk, mint nálatok. Eppen az előbb beszéltem Nándasi Bandival, akit elég tudtam lecsillapítani. Valóságos dührohamb fogta el amiótt, mert Rassy beszéde alatt, amikor a titkos szervezeteleket hozta szóba, a kormánypártból elkezdtek szidni a szabadkőműveseket. Nándasi ugyanis nemcsak hogy szabadkőműves főmeszter volt, de még ma is nyíltan szabadkőművesnek vallja magát. „Igenis” — mondta, mi az, hogy mondtad, ordította és verte a mellét. — szabadkőműves voltam, szagok és maradtok! A legnagyobb gázsd, hogy a szabadkőműveseket szidják anélkül, hogy tisztában volnának a szabadkőművesek működésével”. Mondtam neki, miért háborogsz út a folyosón. Eriggj be és mondd el ezt az ülésteremben. El is mondom, ne félj, nem fogom tártni ezt a... Enneccid kérlek, hogy ne ismétljelem meg azt, amit a saját pártjáról mondtál.

— Felesleges is, el tudom kép-zelni.

— De remélem, igazat adoz neki. — Látatlanba. Hiszen én is szabadkőműves voltam.

A rendőrségre harminc följelentés érkezett lakásirodák ellen

Szigoru vizsgálatot rendeltek el

A főkapitányságra az utóbbi időben számos följelentés érkezett lakásirodák ellen, amelyek gombamódra szaporodtak el a fővárosban. Ezek a lakásirodák hangzatos reklámokkal dolgoznak és jelentékeny honorárium ellenében vállalkoznak lakásközvetítésre.

A lakásirodák azonban a hangzatos reklámokat többnyire arra használják fel, hogy a feleket becsapják. Lakásszerzés ürügye alatt nagyobb összegű előleget vesznek fel, lakást azonban nem tudnak szerezni, ellenben hamis lakás címeket adnak nekik.

Szombaton és vasárnap közel harminc följelentést tettek egyes lakásirodák ellen a főkapitányságon és ezekben a rendőrség holnap kezd meg a nyomozást. Ertesztésük szerint a legszigorúbb vizsgálatot fognak lefolytatni a hangzatos címmel dolgozó lakásirodák ellen, amelyeket most alaposan meg fognak rendszabályozni.

Megjött a Lambda!
Az automobilizmus forradalma!
A világ lefutottabb legelőkételesebb és mégis legelőcsökeleje!

Fogyasztásban Nici, teljesítményben nagy autó! Pénteken és szombaton, 6-án és 7-én megtekintésre és próbárra rendelkezésre áll!

Lancia Automobilok
magyarországi vezérférsége
Budapest, IV., Apollóni tér 1. Telefon 140-65

Megleptő árakat fizetek viselt férfiruhákért
Wertheimer, Gr. Zichy Jenő u. 23. Telefon 165-23

DIZNA
fogkrém: a fogak óra.

A nagyravagyó kis Tűz rövid, de tanulságos élettörténete

Irtja: FÓTHY JÁNOS

A kis Tűz sokadmagával egy gyufaszkatulyában élt és mindössze annyiban különbözött testvéreitől, a többi gyufától, hogy a gyárban véletlenül nagyobb fejet eszippenteték vékonyka kis derekára, mint a többinek. Am ez a csekély különbség, hogy látszik, elegendő volt arra, hogy a kis Tűz nagyobb és jelentősebb életpályát álmodozzék, mint amiből a gyufának általában osztályrészt jut. Nem akarok úgy élni és meghalni, mint ti, — szokta volt mondani. Egy napon a szomszédos előkelő fogadóhoz egy fiatal pincér szaladt át a trafikba és véletlenül éppen azt a skatulyát vette meg, amelyben a kis Tűz rejtve és álmodozva élt. Ez a helyváltozás azonban korántsem elégtelte ki a kis Tűzet, ki azért ravaszul elhagyta a skatulya legmélyebb fenekére, hogy — ha már mást nem, — legalább tovább álmodozhassék az ismeretlen és szép életéről, a ragyogásról és lángolásról.

Az előkelő fogadó étterméből távozóban az elegáns, öreg Reginald báró szivarra akart gyújtani. A fiatal pincér eldobogott és szolgálatkészen égő gyufát nyújtott a gróf szivar felé.

A kommunista ügyben újabb nyolc előállítás történt

A vidékre küldött detektívek még nem érkeztek vissza

A leleplezett kommunista összeküvés ügyében a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást. Az eddig őrizetbe vett kommunisták közül már többet át kísérték az ügyészségre, a legtöbben azonban még a rendőrségen vannak a vizsgálat érdekében.

Vasárnap délelőtt nyolc embert állítottak elő a főkapitányságra, akiket a kommunista összeküvésben való részvétellel gyanúsítanak.

Az előállítottak tagadják, hogy összeköttetésben álltak volna a letartóztatott egyekkel, azonban a rendőrségnek számos adat van birtokában, amelyek az előállítottak ellen szólnak. Epen ezért egyelőre mind a nyolcat a rendőrségen tartják és további fogvatartásukról hétfőn fognak dönteni.

A főkapitányságról szombaton a politikai osztály detektívjei közül többen utaztak Győrbe, Pécsre és más vidéki városokba, ahol a nyomozás szálai tovább ágaznak. A detektívek a vizsgálat eredményéről eddig még nem tettek telefonjelentést, valószínű, hogy két napon belül fognak visszatérni.

Stinnes érdekközösségbe lépett a francia Schneider-Creuzot céggel

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A közép-európai nehéz vasipari érdekeltségék döntő elhatározású lépésre szánták magukat. Amit a politika gyűlölködő szelleme igyekezett egymástól minél messzebbre elválasztani, azt a nagykonceptiójú emberi spekuláció egy szerves egységgé igyekszik kögíteni, hogy ezzel Európa gazdasági erejét növelje, a természet megkönnyítse s a javak előállítását előmozdítsa.

A legkomolyabb forrásból arról értesülünk, hogy

a német Stinnes-koncern érdekközösséget létesített a francia Schneider-Creuzot céggel, Franciaország legnagyobb vasipari vállalatával.

Az Union Europeenne Industrielle et Financiere, mely igen közel áll a Niederösterreichische Escomptengesellschaft francia csoportjához, közvetítette a meggyezést, mely

Stinnes, Castiglioni, Fliche és Krassnyt egy koncentrációba hozta Schneider-Creuzotékkal.

A Schneider-Creuzot-cég már több, mint egy éve érdekelt az Alpine-Montangesellschaft vállalatnál, a Niederösterreichische Es-

compte Gesellschaft möst az Alpine számlájára nagyobb mennyiségű szilícium bányászványt vásárolt meg Stinnes Hugótól a Schneider-Creuzot részére. Stinnes ugyanis attól félt, hogy ezek a részvények Szilíciumból Lengyelországba vándorolhatnak, amit ő veszélyesnek tartott. Ugyanez a bécsi bank 1923 június 11-én egyezséget kötött az Union Europeenne Industrielle et Financiere-el, melynek értelmében a jövőben a Niederösterreichische Escomptengesellschaft érdekköréhez tartozó

nehézipari vállalatok részestülnek a szövetség délkelet-európai ipari tranzakcióiból.

Stinnes viszont tudvalevőleg több mint két év előtt megvette Castiglioni-tól az Alpine Montangesellschaft részvénélbbségét 40 líráért vagyis 300 francia frankért, maga az Alpine pedig a Niederösterreichische Escomptengesellschaft koncernjéhez tartozik.

A nagyjelentőségű egyezés következménye, hogy az új szövetség nagy lendülettel vásárolja a Bismarck-hütte és Laura-hütte részvényeit, mert ezt a két hatalmas bá-

nyatelepet is érdekszférájába szoríthatná.
A szilícium bányák részvényéből, ségének átjatsása a Schneider-Creuzot-cégre ugyancsak a szövetség érdekeit mozditja elő, mert a politikai konstelláció következtében ezek a bányák a vasércet Németországba nem szállíthatják.
A Stinnes-Schneider-Creuzot szövetség európai gazdasági jelentősége kézenfekvő, minő politikai eredményeket válthat ki, ez a javendő titka.

Az ország legkellemesebb és legelőcsökelebb nyaralóhelye

Szeged
Tiszai fürdő homokos strandal, Morigetsonak-járat
Újszeged az ország második Margitszigete
Tiszta, pormentes levegő

Kass Szállója
Tiszapartja nyílt elegáns és kényelmes szobákkal
Teljes napi pezsgő strandfürdő-jelegyel

6000 korona

Megrendelések: Kass Szállója, Szeged, Telefon 15-50

Viselt férfiruhákért

mindentelje fehérenmükért, szőnyegokért mindenkinél többet fizetünk. Alkalmi Árucsarnok Ágteleki u. 18. (Népszínház u. s.) Tel. József 22-39

Világ-szenzáció **Bűtör 150.000 K-16!**
ehédők, könyhák azon aul
Vörösmarty u. 17. bűtörgyári lerakat

Hamisfogakat

és szilícium bányák részvényéből, ségének átjatsása a Schneider-Creuzot-cégre ugyancsak a szövetség érdekeit mozditja elő, mert a politikai konstelláció következtében ezek a bányák a vasércet Németországba nem szállíthatják.
A Stinnes-Schneider-Creuzot szövetség európai gazdasági jelentősége kézenfekvő, minő politikai eredményeket válthat ki, ez a javendő titka.

Kölcsönponyva

Magyar Kender- és Lenipar Rt.
előbb Salzman és Társa
Budapest, V., Falk Miksa ucca 26/28.
ponyvakölcsönöző-intézetben vízmentes ponyvák legjobb minőségben és kifogástalan állapotban állandóan rendelkezésre állanak

Új ponyvák

valamint egyéb kender- és lengyártmányok, u. m.: szákhok, Rendertömörök, vitorla- és bélésvásznak, szőnyegvödők stb. stb. gyártása és eladása

URILEANY NEGYVENMILLIÓVAL, övegyasszony harmincmillióval, aranybányász hold földbirtoktal férhez mennének. — Meghívtott Nagy Jenő házasságot írójára. Rákóczi út bányabűtör.

Elfogadok

bizomnával és vésdrolnokat, szőnyegeket, képeket, régi bútorokat, ékszereket stb. KÖLCSÖNMENTESEN legmagasabb ártól ér dírték. Gyors átadás. — Nagy vetőközség.

Műkereskedés

(Ludvig Gyula), VII., Erzsébet körút 15. Telefon: József 28-63

„Mh... eh... — mondta a báró — adja csak kérem az egész dobozt, nincs ott hon gyufám”. „Parancsoljon, méltóságos uram!” — mondta a pincér és mély meghajléssel közönte meg a bankjegyet, melyet a gyufátért kapott. A báró lassu léptekkel gyalog ment haza, mert szeretett kicsit sétálni este és így szivni el a vacsora után szivarját. Otthon, lefekvése előtt Reginald báró elegáns, lapos arany szőgyufatartóba rakta gondosan a gyufákat, néhány nap múlva azonban hirtelen rosszul lett és az orvosa a legszigorúbban megtiltotta neki a dohányzást. A báró kivette mellényzsebéből a kis arany gyufatartót és fogadószobájára dohányzóasztalára tette. Az arany tokban ekkor már csak a kis Tűz volt egyedül.

Magával vitte a kis Tűzet. Künn az utcán egy ur jött vele szemközt és megállította: szabad! Niki báró türelmetlen modorlattal nyújtotta oda cigarettéjét, az ismeretlen ur meggyújtotta rajta a magáét, de mint az már ilyenkor történik szokott, Niki báró cigarettájából kiesett a parázs, mire ez bosszusan dobta el a csutakot. A kis Tűz, egyéniségében kissé megfogorakozva, tovastett az ismeretlen ur szájában.

uj erőre kapott. A szinész egy kávéháza ment a színházból és a bejáratnál eldobta cigarettáját. Egy nem nagyon elegáns fiatalember jött arra és felémelte, — ragyújtott vele, majd mikor félt elszivta, ez is eldobta. Rácsesafeltett sütté csatornanyílás szélére esett a kis Tűz és megadással várta halálát. Utolsó pillanatban egy részeg ember fátorgott el mellette. — Inkább a halál — sikoltott halkan a kis Tűz, de a részeg már észrevette, felémelte és kéjesen ösmésgoya szivta tovább.

— gondolta ijedében, mert ha itt most összenyomok, elfojtanak, akkor végem van mindörökké. Valami nagy-nagy lángoló ragyogásra gondolt a kis Tűz, olyanra, amelyet mindenki észrevesz és elhatározza, hogy meggyújtja a primadonna ruháját. Ott feküdt már a hamutartóban, a primadonna csipkés köpenyének ujja ott libbent el fölőtte, a kis Tűz felparazsolt és a csipkék enyhén megpörkölődtek, de semmi nem történt, csak az, hogy a primadonna kissé bosszusan elhunta a száját. Felvonás végén kivitték a hamutartót az elkeseredésében haldokló kis Tűzzel a leégett cigarettacsonkon. Ekkor egy fiatal szinész hajolt fölé és maradt Tűzenél ragyújtott, a kis Tűz pedig reménykedve



HIREK

Emelték a levélportót

A magyar posta ismét emelte a levélportót és egyéb tarifáit. A következők természetesen az, hogy az ember például kőfűtőre, mondjuk: Amerikába szóló levélre akkora összegű bélyeget kénytelen ragasztani, amennyi békeidőben a havi fizetése lehetett.

A bélyeg, ez a kis, csipészettű, egyik oldalán gumizott papírszeletet, amelyről néhány fillérvény összegéről szól — a koronás bélyeg ritka volt terjedlen — kezd versenyt futni a bankóval, amelyre szintén oly magas összegeket nyomnak, mint azelőtt soha.

Először az orosz szovjetbélyegek lepték meg az emberiséget ezer rubelről és még magasabb összegekről szóló értékekről. Ez ilyen orosz levélben, amelynek egy példányát különös vitányok történelmi emlékeként eltemtem, csak úgy hazaszegtek az ezerrubelles bélyegek, egy hatalmas levélbirtok egész oldala telik volt ragasztva velük.

Ami eleinte a szovjet tendenciózus trójáknak látszott, kezdett azonban lassanként komoly dologgá válni. Európa háborúsultatja, úgynevezett „legyőzött” államokba a pénz értékének folytonos csökkenésével vélelőzt a postai tarifa állandó emelésére. A levélbélyegek, amelyek azelőtt fillérekkel száltak és a legnagyobb összegek tíz korona volt, kezdtek inopozás számokat fölmutatni.

Az osztrák bélyegek nyitották meg a sort. Az osztrák bélyegek már a múlt évben a legalacsonyabb félkoronásról kezdve fűmentek az egyszer és kétszer koronára.

A minap aztán egy német levélben látam a régi idők legmegdöbbentőbb tanúját: az ötödik márkás levélbélyeget. Gondoljuk csak meg, mi ez: egy plet, könyvnyom elcsészített papírszeletének ötödik márká, ami néhány évvel ezelőtt még kis vagyon számba ment.

Az ember meghökkelve kérdi, meddig mehet még a levélportó emelésébe. Ha így tart, mint eddig, még megírják az egymillió márkáról szóló levélbélyeget is, ami ma még irratéknak hangzik.

Már maga az ötezer márkás levélbélyeg is csak néhány évvel ezelőtt agyremekként telik volna föl. Ma szomorú valóság és az ember önkénytelenül visszakíszi a bélyeg eredetére.

A mai bélyeget tudvalevőleg Rowland Hill találta ki az ötvenes években. Ennek a penny-portó, vagyis hogy egy pennyért a világ legtovább részébe is eljuttatják minden levelet. Az ő eszméje volt a bélyeg mai formája és módja, amin lányeges váltások azóta se esott.

Hol vagyunk ma az egy penny villó-bélyeg eszméjétől Messzebb, mint valaha. Az emberiség útja nem mindig halad előre, hanem néha visszavág. Ma rosszabb helyzetben és hátrább vagyunk, mint a múlt század ötvenes éveiben.

A drága kis levelek elbűvölték éljük és ennek nemcsak az üzleti világ érzésmajd a hátrány, hanem mindnyájan. A szerelmekre gondoljunk, akik azelőtt néha naponta öt levelet is írtak egymásnak. Ma ilyen levelezés mellett töltre-mennék rövidesen. Nekik igazán előtű a „drága kis levél” ideje.

Szini Gyula.

Nagy gyári tűz a Lehel-úton. Vasárnap virradó hajnalban a Lehel-úti Ptek Ede-féle vasszerkezeti gyárban nagy tűz törtöt ki. Fél négykor jelentették a központi tűzörsgének, hogy a Lehel-úti gyártelep lángokban áll. A tűzoltók Szilvay és Kállay főtisztek vezetésével nagy készültséggel vonultak ki a tűzhoz. A gyártelep közepén áll egy emeletes faépület, amelyben a gyár asztalosműhelye van. A tűz itt ke-

Hamis százas címletű lírákat hoztak forgalomba

A banda négy tagját letartóztatták

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A rendőrséget már több följelentésben tették figyelmeztetésre, hogy a legutóbbi időben hamis lírabankjegyeket hoztak forgalomba. A följelentők között különösen tözsobizományosok voltak nagy számmal, akik elmondották, hogy egyes fiatalemberek jelentek meg náuk, akik százas címletű lírákat kínáltak eladásra. A bankjegyekről azonban első látásra megállapították, hogy azok közönséges hamisítványok. Azonban ennek dacára akadtak magánosok, akik megvették a hamisítványokat.

A följelentések nyomán a rendőrség megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a hamisítások egy szervezett banda tagjai követték el, akik részben Bécsben, részben pedig Budapesten „működnek”. A detektívek a följelentőktől kapott személyleírások alapján a rendőrségre előállították három fiatalembert, akikre egy körüli kávéházban akadtak rá.

A fiatalemberek a főkapitányságon tagadták, hogy lírahamisításokat követték volna el, amikor azonban megmutozták őket, a zsebükben két millió koronát és hat darab százas címletű lírát találtak, amelyekről megállapították, hogy hamisítványok.

Most már nem tudtak tovább tagadni és bevallották mindent.

Elmondották, hogy Klein Arnold, Sennyei Mihálynak és Österreicher Sándornak hívják őket, valamint nyolc foglalkozás nélkülek. A hamisítványokat egy Brachfeld Simon nevű bécsi ügyöntől kapták,

letkezett és rohamosan terjedt tovább. Amikorra a tűzoltók odaértek, már a tető egyrésze is lángokban állott és a hajnali szélben atól kellett tartani, hogy a tűz a szomszédos épületekre is átterjed. A tűzoltók azonban percek alatt felszerelték sugaraikat és több, mint másfélórás munkával sikerült a tüzet lokalizálniuk. Az asztalosműhely teljes berendezése elpusztult, de a tűz másban nem okozott kárt.

— Az izsáki gyilkosságok a katonai törvényszéken. A hadosztálybírósg az címűt évben tárgyalta Zbona János esendőörmeister, Danics Mihály, Tóth Ambrus, Tóth Inare, Tóth Gyula és Juhász István bűnügyét, akik 1919 november 18-án Iszákon meggyilkolták és kifosztották Beck Sándor, Schmidt Árpád és Pöncél Zoltán otnai kereskedőket. A hadosztálybírósg a vádlottakat csupán rablásban monodta ki bűnösnek és ezért őket súlyos börtönbüntetésre ítélte. A katonai ügyészség a gyilkosság vádjára alól felmentés miatt felbehozta a vádlottak terhére. A fellebezés folytán az ügy a legfelsőbb katonai törvényszékhez került, ahol szeptember hatodikára tüzték ki a tárgyalást.

— A Katolikus Tanítónők Országos Egyesületének közgyűlése. A Katolikus Tanítók Országos Egyesülete vasárnap délelőtti tartotta közgyűlést. Öv. Károlyi Gyuláné grófné elnöki megnyitójában feljeggette az egyesület tőrekvésit, a katolikus tanítónők hivatását, akik mindenkor keresetek kapcsolatot a szülőkkel, mert tudják, hogy a gyermek az iskolának és a szülőnek közös kincse. Az önk kezébe van létevo — monodta — gyermekeknek lelki tövisége és Szent István országának sorsa. A számvizsgáló és pénzüri jelentések után Urban Gyuláné fővárosi polgári iskolai igazgató tartott érdektőztő előadást a ta-

akivel Pesten ismerkedtek meg.

Brachfeld azt monodta nekik, hogy jelentékeny összegű lírát ad át nekik értékesítés végett. Nekik — állítólag — fogalmuk sem volt arról, hogy a lírák hamisak és így nyugodtan vállalták a megbízatást.

A detektívek házkutatást tartotak Klein, Sennyei és Österreicher lakásán és olyan hamisítványokra akadtak, amelyek még kezdetlegesek voltak, tehát az első példányok, amelyek nem lehetett forgalomba hozni. Ugyazintén klischéket is találtak náuk százas címletű lírabankjegyekről.

A házkutatás eredményeire vonatkozólag Klein beismerte, hogy azokat Welwart Béla pincértől kapta, aki azt monodta, hogy a klisché reklámkedvelők nyomására használnának fel. Tegnap este Welwart is előállították a főkapitányságra, aki elmondodta, hogy Kleinnekkel együtt közösen követték el a hamisításokat, azonban azok nem igen sikerültek és így a hamisításokat nem merték forgalomba hozni. Azonban tökéletesebb hamisításokat készítettek a társaság bécsi tagjai és Brachfeld volt az, aki a hamisítványokat Pestre szállította és átadta nekik értékesítés céljából.

A rendőrségen mind a négyet letartóztatták és náuk levő pénzösszeget lefoglalták. A budapesti főkapitányság ez ügyben áfirt a bécsi rendőrségnek, hogy az ottani hamisító társaság fészket nyomozzák ki és Brachfeldet, a banda vezetőjét tartóztassák le.

— Izgalmas életementes a Dunán. Vasárnap délután a Bathányi-évi hajóárlomás mellett egy fiatalleány a Dunába vetette magát. Több regattás a habokban. Vergődő leányhoz evezett és a parttól is utánna siettek néhányan esőnkön. Nagy nehezen sikerült a csónakosoknak kimenteni a fuldokló leányt a vízből. A parton eszméletre térítették és a mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol kitűnt, hogy Veres Lídiának hívják és háztartásbeli alkalmazott.

— Egyenlő elbánást követelnek a négy középiskolát végzett államvasúti alkalmazottak. A KANZS államvasúti csoportja vasárnap délelőtti választmányi ülést tartott. Az elnök megnyitójában rámutatott arra a tarthatatlan helyzetre melyben a négy középiskolát végzett irodakezelők, állomás elöljárók, felelősök, kezelők és táviráskók vannak a tisztí rangsorba helyezettekkel szemben s mig amazok az aljtisztekkel egyenlő elbánásban részesülnek, addig ezek a tisztí elönyöket kapják, holott mindkét csoport ugyanazon teendőket végtí ugyanazzal a felelősséggel. A választmányi ülés határozati javaslatot fogadott el, melyet a kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez, valamint a nemzetgyűléshez és a MÁV igazgatóságához juttatnak el. Ebben a határozati javaslatban követelik, hogy a négy középiskolát végzett és tisztviselői munkakörben foglalkoztatott államvasúti alkalmazottaknak az ottani hasonló képzettségű alkalmazottakkal egyenlő elbándt biztosítsanak. A választmányi ülésen szó és elkezeredett volt a hangulat s több ízben erős kifakadokok hallatszóttak a MÁV igazgatósága ellen.

— Nyaralást megtagkarta. Ha polokát Matteone Vállalatnál. Királyi uca 16. Tel.: 151—98. Irítjatta. A cég a végzett munkéért jótállást vállal.



Barátom, a közfiszatási alkalmam... mintha ingyembe vána. Csak jó érzés elbándt, menaji a pénzték Pesten az emberéknak. Szegény ember kocsin jár, mer a konfl edra, háta szeretett szavárühök és párfjának még elödtig csak héccezs-szoros, vagy motoron jár, mer héccezs-csák tán néccászorok. De est a rengeteg gazdag ember, aki gyalog jár és fizeti a talpalkást, meg aki villamoson jár, akinek a jegye még ezereszeres. Es ahogy elödtom itt a népket, há nem a legtöbb gyalog meg villamoson jár? Mindég mondom én, uram, hogy hiábán panaszodnak a népek, több a gazdag ember, mint békében. Áz van ez, mer békében a gazdag ember jár kocsin meg motoron, kocsi meg motor pedig kesőbb van, mint járdá. Há akkor a kevés koshor kevés gazdag ember volt, de ma a gyalogjárók elér akármennyit. Áz szaporodtak el annyira. Na, istennek ájtalom.

— Előadás a gyermekvédelemről. Az Országos Gyermekügyi Kiállításon, a városi Igazgatóság vezénárap délelőtti Léony Tibor dr. kormánytanácsos, a Gyermekügyi Kiállítási igazgatója, nagyszámú közönség előtt előadást tartott a gyermekvédelemről. Ismertetve a magyar gyermekvédelem történetét és megdöbbentő statisztikai adatokkal bizonyította, hogy a háború óta a csecsemő-halandóság állandóan emelkedik. A gyermekvédelem, monodta, már az anyavédelemmel kell hogy kezdődjék. A gyermeknek szociális védelmet ki kell terjesztetni az ipari, a mezőgazdasági és szellemi munkásra is. A fővárosban sok olyan kényelmi szülő van, aki nincs tiszteltetve a gyermek testi és szellemi fejlődésének érdekeire és megengedi, hogy kiskorú gyermekek hivataloszerien színezettel foglalkozzanak, éljenek int orfeumokban, kávéházakban táncoljan és énekeljen. Szükségszerű tartja né otthonok létesítését gyermekgyáras nők számára, továbbá bölcsőket és modern napközli otthonok létesítését. Különösen az elhagyott gyermekek teljes neveléséről és oktatásáról kell mindnyájunknak mielőbb gondoskodni.

— Négy hét fogház a zsidótenetű meggyalászásért. 1921 január esekjén a farkasréti izraelita temető fört egy dunabokói társaságú lettek förtelmelek, amelyek tagjai a síremlékeket kidöntöttek és megromolták. Az elhívtó rendőr a temetőváralék közel négyet és pedig több száz el szobozókot, Barna Nándor bankoskót, Vidnyá Gyula magántanulót és Farkas Béla miniszteri tisztviselőt, elfogott. A törvényésék Cseneyi tanácsos szombaton vonta fölébörög őket és valamennyiket négy-négy heti fogháza ítélté, az ítélet végrehajtását pedig felfüggesztette. Az ügyész felbevezte.

— Amerikai magyarok lovasig ügye Budapesten. — Kőrös Gyula borsodkú magyar detektív, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, megdudta, hogy Kende Géza, az „Amerikai Magyar Népszava” színtelen Pesten tartózkodó szerkesztője szótörleg nyilatkozott róli. Kőrös ezért Ház Vilmos és Palay Tibor detektívtisztviselő útján provokáltatta Kendei, aki azonban kifelentette, hogy amerikai állampolgár és ezért nem párbajozik. A detektív megalóztat az ügyről egyoldalú jegyzéknyomvet vetek fel.

Fehérlatorok konyha, előszoba,

háborok, esakik elöbenték, esakok, matracok alkalmi ázakon Freiler asztalosmesterrel, VIII. Erdélyi uca 1. szám. Telefon: Jancsi 2375. Hír kiírás és hirdetés a központi eszserveáló aranyért, brilliánsért. Csak 80—100 koronát. Hírdetéseket 1000 koronát. GELLETT TESTYERÉK ÉRTÉK. Hír kiírás és hirdetés a központi eszserveáló aranyért, brilliánsért. Csak 80—100 koronát. Hírdetéseket 1000 koronát. GELLETT TESTYERÉK ÉRTÉK.

Aranyért 2100-3500Kt is. Csak 80—100 koronát. Hírdetéseket 1000 koronát. GELLETT TESTYERÉK ÉRTÉK.

Két óra alatt lakáshoz juttatjuk. Elegánsabb, szolidabb butorított szobák, nyári lakások férfiaknak, hölgyeknek, háaspároknak, egy és két szoba-konyhás al-berletek minden kerületben kaphatók! Astoria Lakásiroda, Budapest IV, Kossuth Lajos u. 14. Telefon: 82-74. ha felkerest előlelt belvárosi iródnakat. — Szobáját díttalanul kiadunk, ha személyesen, telefonon vagy postán bejelenti. — Ügyázzon a pontos címre.



A HÉT KÖZGAZDASÁGA

A tőzsdei hosszt nem lehet letörni

A tőzsdetanács korlátozó intézkedését csak lassítják a tempót — A külföldi számlára történt vásárlások szilárdítják a piacot — Csendes majorizálási harcok a banktérkéknél

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A mindig félve-félők, a kishitűek, a pesszimisták, a magas árfolyamért remegők az elmúlt héten alaposan ráfogottak eme emberleg érthető gyengeségükre. A félve várt nagy árleszkadás nem következett be s a tőzsde, a mi prognosztikunkhoz híven, értelesen tovább szilárdult minden kontro-min-kisérlet és befutás ellenére. Az intézkedési folyamat az értelesen indult meg, hogy az feltartóztatni most már semmiféle intézkedéssel nem lehet. A tanács új tőzsdenapjára, mely a Gáró- és Pénztárgylet kivánságára júli két üzleti napot engedélyez, az intézkedési folyamat tempóját lassít-hatja, de meg nem állíthatja.

A tőzsdét hossz mesterséges letérese most egyenesen az ország gazdasági érdekei ellen való merénylet lenne,

mert köztudomású, hogy a nagy áremelkedéseket főleg a külföldi számlára történt vásárlások robban-tották ki.

Vége valóra váltak azok az óhajok, melyet a hosszisták köhelt oly régen vágasztottak: a *taluzottan adárkévelt Budapesti értékpapírcsopont megjelent a nagytőkék és koncepciójú külföldi spekuláció, mely nem pillanatnyi nyereségrealizálásokról, hanem komoly tőkebefektetésre vásároltatja a magyar értékeket.*

Egészen bizonyos volt, hogy a tőz-sdei stagnáció előbb-utóbb felhívja a külföldi tőkés érdeklődést erre a magára hagyatott, elhanyagolt „olcsó-sági druzsára”. S amely pillanatban a külföldi tőke belesokolt ebbe a rizikó-mentes üzletbe, rögtön meggyőződhetik, hogy az alszaki aranyemelőknél sok-

kal közelebb is lehet csekély tőkével hatalmas gazdagságot kibányászni.

A komoly értékekben az elmúlt héten a budapesti tőzsdén még nem ta-passatalt forgalom bonyolódott le. A já-tékosok, remiszálók táborától eltekint-ve, az értékek erős kezbe vándorol-tak. Olyan kezbe, melyek az érte-kektől egykönnyen meg nem válnak, úgy hogy ez a részvényténység jó hosszú időre kivonatolt a piac forgalmából.

Különösen a bankpapirok piacán folytatódott a további erupciók.

Most már kétségtelen, hogy Ausz-tria legnagyobb spekuláns érte-les vásárlásokkal megindították azt a titkos majorizálási harcát, melyről eddig csak suttogva beszél-tek, de amelynek komoly hitelt kevesen nyújtottak. Bosel, Feingold és Cypur számlájára nagy tételek-ben vásárolták a banktérkéket, úgy hogy némely bankpapirok ha-talmas áruvársza tiszta ezrel ma-gyarizátó.

A két napra lecsontított tőzsdei ka-lendárium tehát e héten is a *hosszista-lának fog kedvezni. A külföldi vá-sárlások továbbfolytatásának s a helyi spekuláció „mililaufert”-ként követni fogja a nagykezek titkos meghízásait. Nagy fizet várható a Kereskedelmi Bank, Képzőti Jeladóbank, Moktár, Leszámító, Magyar-Olasz, Liptóerdősi papírjában, valamint a közlekedési papírosok közül a Nova, Kőszüi, Városi és Burvasutiban. Nagy tiszt a Motor, Furnir, Győri olaj, Jupp isz és Pi-nnon bór is, melyek árelurása minden pillanatban bekövetkezhetik.*

folyama természetesen emelkedik s további árjavulása remélhető.

Mi van a Furnierrel? A fapiac egyik legelhanyagoltabb értéke a Furnier, mely tudvalevőleg a Keres-kezdemi Bank érdekköréhez tartozik. A legutóbbi tőzsdenapon erős kezek nagy tételekben vásárolták a Fur-nier-t melyben állítógaz igen magas értékek rejtőznek. Lehetőség, hogy a Furnier rövidesen honorálni fogja a benne bízokat s erős árfolyam-javulással lép meg a részvénytulajdonosokat.

Az Angol-Magyar Bank közzgyűlése. Az Angol-Magyar Bank mai közzgyűlése elhatározta, hogy a társaság 345 millió korona alaptőkéjét 520 millió koronára emelt fel. Minden két darab régi rész-vény alapján egy új részvény vehető át 5000 koronáért a társaság értékpénztárá-nál július 10-től július 18-ig. A közzgyű-lés egyidejűleg elhatározta, hogy a 400 koronás részvények névértékét 1000 koronára egészíti ki. E tranzakció lebonyol-tása után az intézet részvénytőkéje 1,300,000 darab, egyenként 1000 korona, összesen tehát 1,3 milliárd korona névértékű részvényből fog állni; kimutatoti saját tőkét pedig 3 milliárd koronára emelkednek. A közzgyűlés Popper Lipót bérő és Ringhofer Frigyes báró nagy-iparosokat, valamint Kálmán Henrik és Oszkár Róbert ügyvívő-igazgatókat az igazgatóság tagjaivá megválasztotta. A Magyar-Olasz Bank Rt. közli, hogy igazgatósági ülésén e hónap 18-án rendkívüli közzgyűlés össze-hívását határozta el, amelyen javasol-ni fogja az alaptőkének 350 millió koronáról 700 millió koronára való felemelését. Az új részvények 1:1 arányban a régi részvényeknek ajánlatnak fel. Az igazgatóság ugyanezen az ülésen Kellner Dező és Kovács Miksa igazgató-helyette-seket igazgatókká nevelte ki.

A Lloyd Bank Rt. tőkeemelése. A Lloyd Bank részvénytársaság közli, hogy a július 3-án megtartott rendkívüli közzgyűlése — az igazga-tóság javaslata értelmében — elha-tározta, hogy az intézet alaptőkéjét 500 millió koronáról 1 milliárd koronára emeli fel. A régi részvényesek minden öt darab régi részvény után három új részvényt vehetnek át da-rabonként ezer koronás árfolyamon. Az elővételi jog július 4-től július 12-ig gyakorolható.

Az „Atlantica Trust” Rt. szombaton tartotta közzgyűlést Polnay Jenő elnöke-lete alatt. Az évi jelentés szerint a társas-ág érdekkörébe tartoznak: Az „Oceana” és „Pianama” tengerhajózási r. t.-ok, Belhajózási vállalat, a „Terramar” szállítványozási r. t., a Háros felszige-ten épült nagy kikötőrt, a hajógyár és a kotrópark. Az Erdi Gőztelgyár, a Piskai mészolaj és kőbánya, a „La-naria” gyapjufutóda és posztógyár r. t., a „Continental” film r. t., a Fővárosi nyomda vezető és könyvkötő r. t. Ke-rekedelmi vállalat; a „Sideron” vas-fém-műszaki és vegyiár r. t., a „Hy-droflora” magyar náv gyékény és gyöngy-rővény r. t., a „Herkules” keszerviz forrásvállalat. Mindezeket kapcsolato-san a bank, tőzsde és áru-üzlet fejlődése ugyancsak nagyarányú volt. A számszámok szerint a tartalékokra fordított 14,5 millió fölül maradó 45,94 millió ko-rona tiszta nyereségből további 3,5 mil-lió korona új tartalékokra és 35 millió korona osztalékra, melyből a szelvény-eket 100 koronával (50%) július 9-től váltja be a társaság pénztára.

A Kereskedelmi Hitelbank tőkeeme-lése. A Magyar Kereskedelmi Hitel-bank részvénytársaság július 18-án rendkívüli közzgyűlést tart, melyen ja-vasolni fogja az alaptőkének 100 millió koronára való felemelését. Egyben jelen-tést tesz a Schopper J. G. cégnek rész-vénytársaságáá történt átalakításáról és arról, hogy minden Kereskedelmi Hitel-bank részvényre egy Schopper J. G. részvényt ajánl fel.

Avétt Lloyd Bank részvények elő-vételi jogának gyakorlása. A Lloyd Bank Rt. közli, hogy pénztárának nagy forgalmára való tekintettel az elővételi jog július 4-től július 12-ig délután 4-7-ig a titkárság he-lyiségében gyakorolható.

A bróti vagongyár. Rövidesen ér-teske valutarés részvényvel gyarapodik a budapesti értéktőzsde árfolyamjában. Ju-goszlávia egyedüli válogatójának és egyik legjelentékenyebb vasipari vállala-tának részvénye kerül a piacra: a bró-di vagongyáré. Ennek a kifünő ipari vállalatnak nagy része lesz a magyar és jugoszláv gazdaság kapcsolat újlépíté-sében és kímélvítésében. A bróti va-gongyár alaptőkéje 40,000,000 dinár, a 100 dinár n. e. részvények értékét 6-700 dinárra becsülik. A vagongyárban kivált vasszerkezeti és hidegtérfű munká-kra is be van rendezve. Most folynak munkálatok a repülőgépgyártás berende-zésére. Megrendelésekkel övekre ol van látva, leginkább a jugoszláv Állam részéről. A részvényeket a budapesti, bécsi és zágrábi tőzsdén fogják beve-zetni. A részvények elhelyezését há-ro bankok vállalta: a Magyar-Ameri-ka Bank Rt., a Hoffmann Gusztáv és Guttmann Géza-cégek. A tőzsdéi be-vezetést Schwartz akab fogja végezni.

A „Phöbus” Villamos Vállalatok Rt. 14.397.402,87 korona nyereségből folyó hó 30-tól kezdve szelvényenként 60 ko-rona osztalékot fizet a Belvárosi Takarék-pénztárnál. Az alaptőke 24 millióról 80 millióra emeltetik fel a névértéknek a tartalékalapból 200 koronára történő fel-bővítése és új címletek kibocsátása által. A részvényeseknek 120,000 darab részvény ajánlatik fel 2:1 arányban 5000 korona nettó áron. A felbővítés és elővételi joggyakorlás július 3-tól be-zárolag 10-ig a Belvárosi Takarék-pénz-tárnál eszkelendő. Az új részvények az 1923. évi üzleteredményben részesednek. Az igazgatóság új tagjául Paul Drey-fuss, a Dreyfuss Söhne et Comp. baeili bankcég baltája megválasztott.

A Telefongyár Rt. június 30-án meg-tartott rendkívüli közzgyűlése alaptőké-jét 32,500,000 koronára emelte fel. A régi részvényesek 2 darab részvényre 1 darab új részvényt kapnak 8000 korona árt, teiguel. Az elővételi jog l. é. július 3-tól 10-ig gyakorolható.

A szegedi Back-gőzmalom részvényei a tőzsdén. A Back Bernát Flai Gőz-malma és Viszvezetőke Rt. közli, hogy részvényeinek jegyzését a tőzsdetanács engedélyezte és hogy azokat e hónap 9-én, hétében, a Krausz és Bettelheim-cég a tőzsdén be fogja vezetni. A cég 40 éves fennállása után 1910. évben ala-

kult át részvénytársasággá. Szegeden két malma van. Egy 2500 métermáza napi örlőképeségű búzamalma és egy 350 métermáza napi örlőképeségű rozsmalma és paprikamalma. Gép- és szállítási berendezései vannak, melyek Magyarországon más malmokban nem találhatók. Mindkét malma önműködő tűzoltóberendezéssel (Sprinkler) van el-látva, úgy hogy ezekben nagyobb tűr-ést ki van zárva és így fizikár elleni biztosítása is kevesebbe kerül.

A Karasberényi Közszabánya rész-vényei. A Karasberényi Közszabánya Rt., melynek Karasberény, Kalmanc-szki, Istenmezője és Terény községben van 8000 holdnyi közszertülete, részvényeinek csekély töredékét a Duna Lloydbank Rt. utján bevezeti a magán-forgalomba.

A Hangya Ipar Rt. tőkeemelése. A Hangya Ipar Rt. üzemeinek, különben gyula- és szappangyártmányainak nagy-arányú fejlődése szükségessé tette az alaptőke növelését. A folyó hó 2-án tar-tott rendkívüli közzgyűlése ehhez képest elhatározta az alaptőkének 100 millió koronáról 160 millió koronára való felemelését. A régi részvényesek minden 5 darab régi részvény után 2 darab új részvényt vehetnek át darabonként 2000 koronás árfolyamon. Az elővételi jog folyó hó 31-ig gyakorolható az intézet központi irodában, ahol az ellenérték is befizetendő.

A Czinzer és Társa Szalámigyár Rt. igazgatósága közli, hogy a f. hó 12-re egybehívott rendkívüli közzgyű-lésnek javasolni fogja az alaptőke felemelését 40 millióról 160 millióra oly módon, hogy minden régi rész-vény 2 új részvény átvételére jogosít darabonként 450 koronás áron.

Az Általános Falpári és Fakerekei, delmi részvénytársaság június hó 26-án tartott közzgyűlése jóváhagyta az igaz-gatóság által előterjesztett mérleget s kimondta, hogy a 12.111.887,11 korona tiszta nyereségből a tartalékoknak meze-lelő dotálása után osztalék részvé-nyenként 50 korona fizetessék ki. Egy-ben elhatározta az alaptőkének 50 mil-lió koronáról 180 millió koronára való felemelését. Az új részvényekre a régi részvényeseket elővételi jog illeti meg 1:1 arányban, mely darabonként 1000 koroná átvételi ár lefizetése ellenében é. július hó 10-től 21-ig bezárólag a „Mercur” váltóüzleti részvénytársasá-gnál gyakorolható.

A Star Flimgyár részvényei a tőzs-de. A Star Flimgyár részvényeit — mint értesülünk — a hivatalos tőzsdéi forgalomban hétéven fogják bevezetni. A bevezetéssel járó munkálatokat Bauer Jenő Bankháza végzi.

A Klein-féle szappangyár tőkeemelé-sét értesülünk szerint a Klein szappan-gyár, tekintettel nagy amerikai export já-ra, tőkét emel és minden régi rész-vényre ad két új részvényt 1500 K-val. Mint halljuk, egy nagyobb részvény-télt a vállalatnál érdekelt francia csoport veti át, a tőzsdeturzsmánál jóval ma-gasabb árfolyamon.

Az Általános Bankbizomány Rt. közli, hogy a folyó hó 28-án tartott kö-zgyűlése alaptőkéjét száz millió koroná-ra emelte fel s egyúttal címét Általános Értékbankra változtatta át. Ezen tőke-emelésben résztvevő nagyobb részvény-mennyiség átvételével Greiner Gyula, kinek az igazgatóság elnökevé történt megválasztása egy nagyobb külföldi ér-dekltes érdeklődésének előfutára. A bank vezetése továbbra is Pajor Emil dr. vezérigazgató, Sardauna Béla báró és Kalmár István igazgatók kezében marad, kik az intézetet rövid idő alatt nagy lépésekkel vitték előre.

**Ne fektesse minden
pénzét értékpapírba**
hanem vegyen azonnal bekölthető eszladi
házat vagy telket
mert az ingatlanok az éremlekedés után
várható. Bővebbet **Békési Rt.**
szolgálatosán.
VII., Almásy str. nyolc. Telefon: Jozsef 124-88

TELEFONSZÁMOK: 99-27, 190-65

**ACÉL PÁL
ÉS TÁRSA
BANKÜZLETE**

BUDAPEST VI, ANDRÁSSY-UT 29

SZÍNHÁZI HÉT



ez komoly dolog?...

— A legkomolyabb. A multkorjában tudja sőt el a körülmények, egyszerűen felémárol egy hatalmas amerikai gépkocsi és csodák csodája, a briliáns humorú Simay Pista, a Városi Színház tagja ül benne. Simay, amikor megült a kocsit az autóból és hamar elmondta, hogy pályát változtatott. Oltahgyta a rivalda lámpái és a kulisszák rejtelmes labirintusát és egy nagy francia kizivitel cég budapesti megbízottja lett. Hamarosan névjegyet is átadta, amin nagy komolyan ez áll: „Stefan Simay, Secretär der C. Menter Etor Actien-Gesellschaft, Budapest.“ Ezer frank fizetést kap egy hónapra. De bizony olyan úr lett ám a mindig jókedvű Simay, hogy a miniszterelnökkel sem eseretne.

— Most azt mondja meg Mr. Smokin a Fővárosi Operettszínház kulisszái mögött mi kacagtak annyit a hét egyik estjén?

— Megmondom én, miért nem mondandó. Hét csak az történt, hogy az igazgatóság a kis Halmay Tibort meg akarta lepni ötvenczzer koronával s ezért két huszonötzzer koronás bankot betettek abba a táskába, amit Halmay a „Három Grácia“ első felvonásában bevisz a színpadra, abban a reményben, hogy Halmay ha kinyitja a táskát a színpadon, mindjárt a szemébe tünik a két szép bankó és nagy lesz a meglepetés. Persze a színház egész személyzete a kulisszák mögött állt és lesteék a hatást, amit a meglepetés kelt majd. Ámde, mi történt? A kis Halmay bemegy a színpadra, mint vándorszínész, kopott táskájával és a szerep szerint bemutatkozik Ujváry Lojainak, aki tudvalegven egy saszemű detektív játsszik a darabban. A bemutatkozás megtörténik szabályszerűen, de Ujváry egyszerre megszólal:

„Mi van a táskában?“
Halmay feltalálja magát és rögtönz:

„Kopott ruhák. Vándorszínészek valé.“

„Már semmi!“ — hangzik Ujváry hangja.

A kis Halmay ijedezni kezd. „Mi történt ezzel az Ujváryval, hiszen ez nincs a szerepben!“ — sápadozik, de azért kivágja magát:

„Semmi kérem, semmi.“

„Az én szemem olyan, mint a sas!“ — mondja Ujváry. Halmay legnagyobb megdöbbenésére — abban még van két huszonötzzer koronás, amit nekem küldtek a grációk.

Halmay már odavolt a sok rögtönzéstől, de nem volt ideje gondolkodni, mert Ujváry felnyitotta a táskát, kivette a két bankót:

„No lássa kérem, hogy milyen megbízhatatlan postás maga!“ — mondta és mosolyogva gyűrte zsebre a két bankót. Odakinn persze nagy volt a kacagás, csak a kis Halmay nem nevetett, akiknek a bőre ment a vice, mert bizony Lojajogos keresztnek mondotta a pénzt. Halmay szörnyű bánatot az utána az igazgatóság oszlatla el olyanképpen, hogy másik két huszonötzzerest csiszaltatott a harmadik felvonásbeli ruhájának zsebébe. A Fővárosiban egyébként más dolog is történt. Elvezetett a kedves Komlós Vilmos ruhája. A nyomodás nem segített, a ruha nem lett meg. Felhívták hát a Komlós az iróddába tárgyalni a ruha miatt. és megül-

podtak, hogy a színház csúsztat neki egy új öltözék ruhát. Komlós boldogan sietett lefelé a lépcsőn, egyszerűen találkozik egy emberrel, aki csodák csodája hozza a ruháját:

„Kérem szépen mondja az idegen, nekem kintáltak tegnap ezt a ruhát megvevélre. Itt lakom a színházhoz közel, tudtam, hogy itt elvezetett egy ruha, átvettem hát azaz, hogy holnap kifejtem. De most idehoztam, vegye át a jogos tulajdonosa. Komlós nagy örömmel átvetta a ruhát, felment az iróddá és a következő épületes beszédet tartotta:

„Kérem szépen, én nem akarom, hogy a színház nagy költségre verje magát miattam, itt drúlnak egy riszlet ruhát, jó lesz nekem az is. Hatvenczzer koronáért megvehetem. A díreket persze örömmel fogadta az ajándékoló, kiutalta a hatvenczzer koronát, amelyből Komlós Haezeret mindjárt átadott a becsületes megtalálónak és neki is maradt ötvenczzerre, mint Halmaynak meg Ujvárynak. A történeti igazsághoz tartozik, hogy Komlós, aki rövidesen véglegesen lesz, szintén kapott valami médon ötvenczzer koronát. Vendrey taia pedig most törli a fejét, hogy mi módon jusson hozzá ő is két huszonötzzerhez.

— Szóval, a Fővárosi Operettszínházban „ajándékozó hét“ volt.

— Igen. Meg is jegyezte Nagy Jenő, a színház viccesestere:

„Már színházban száryan spórolnak, nálunk nem. Ez a mi „blumenthalitásunk.“ Apropos Blumenthal. Az amerikai vezér néhány nappal ezelőtt Budapestre érkezett és mindjárt egyik színházába, a Fővárosiba sietett. Valami utazási kellemetlenség miatt az igazgatói páholyban bosszusan ült, az ajtó előtt pedig Mister Kinn, Blumenthal személyi titkára, oszlogtatta parancsait. Az egyik páholyfoglaltó valami kérdésvényfélért akart átadni Blumenthalnak, de Szaboles főrendező figyelmeztette, hogy ez nem jó perc, mert Blumenthal haragos kedvében van, hanem adja csak át mister Kinnnek a kérevényt, aki majd elintézi.

„Kinn úr jó ember?“ — kérdezte a jegyszódo.

„Mi az hogy jó?“ A legjobb — mondta a kis Szaboles — meg aztán tudhatni a jätékből is, hogy „kinn a bárná, benn a farkas.“

— Jó dolog, csak most még azt mondja meg, hogy mi igaz ebből a Darvas Lili távozásának híreiből, amelyről e héten már újból sokat beszéltek?

— Elmondom öszintén. A sok híresztelés csak pletykaság és isten bizony semmi alapja sincs. Az a tere, hogy Darvas átmeny a Nemzetéhez, egyelőre, már tudniillik az idén, még nem aktuális, az pedig, hogy Amerikába megy, egyáltalán nem felel meg a valóságnak, már csak azért sem, mert Darvas Lili éppen e héten írta alá szerződését, amely egy évre újból az Unióhoz köti. Tudom, hogy hívesünk, hát azt is elárulom, hogy híveszázötvenzser korona gázsit kap havonta és feltepi díjat, úgy, hogy Darvas Lili fizetése a jövő szezonban meghaladja a másfélmillió koronát. Nos, ugye nincs szükségje külföldre menni?

— Nincs. Igaza van. Hiszen hallom, a külföldiek is hazajönnek.

— Igen. Például Petrás Sári is hazakereszt Londonból, ahova vádlóperének befejezése miatt utazott el. Itt most egyik színházunkból folytat tárgyalásokat.

— Mi hír Biller Irénről?...

— Biller Irén és férje, Faragó Ödön, a föld legboldogabb emberei ma. Megkapták új, ötszobás lakóukat, no de milyen érdekes körülmények között. El is mondom szótben. Hát úgy volt, hogy a minap, a „Három grácia“ huszonötödik

előadásakor a második felvonás után Billert valóságos kis tömeg kereste fel öltözékében, ismerősök, jóbarátok és persze az ellenségek és elhalmozták termédek ajándékkal. Egyszerre kopognak az ajtón és belép egy ismeretlen, az állami hivatalok szolgáinak jól ismert egyenruhájában. — „Biller nagyságát keresem“ — mondta félős hangon. — „Én vagyok!“ — felelt Biller. — „Kérem szépen nagysága, és is gratulálok és elhozom a magyar állam ajándékát a jubileumra“ — és átnyújtott egy hatalmas levelet. Nagy izgalom lett az öltözében. Mindenki azt hitte, hogy Billert legalább is kormányfőtanácsosnak nevezték ki, de nagy lett az öröm, amikor a levelet felbontották és a lakóhivatal végzése hullott ki abból. Biller olyan cattanós csoktot nyomott a derék bírásgói idezés-kihirdő pirospozsgás arcára, hogy csak úgy csattant. Hétfőn reggel már kezdik is a rendezkedést és amíg nincs készen a lakás, a művészno szanatóriumban pihenik ki az egyesztendő lakótalanság fáradalmait. Faragó, szégyén, most lőt-fut, asztalost, festőt, szerelőt házsol egész nap.

— Ennek igazán örülök. Hát még egy kis örömhírrrel nem ajándékoz meg?

— Dehogynem. A Salamon családok is jó napjai vannak. A kis Salamon-gyerek leértésgéztelt, még pedig jészen. De van is ám Salamonéknál olyan sütes-főzés, hogy valósággal lakodalomnak is beillik. „Egy hétig csak azt főzünk, amit a gyerek szerel!“ — mondogatja a kedves Salamon Béla és büszkén simogatja tekintetével „érett“ fát.

RÖVID HIREK

TÖRZS JENŐ
már megkezdte szabadságát Stófokon.

MARTHON GEZA
operettet irt a Blaha Lujza-Színház számára.

„AZ EGRI CSILLAGOK“
című film legutóbbi felvételén, amelyet tudvalegven Fejős Pál rendez, a kormány képviselői is meglepetek és gyönyörködve nézték Gárdonyi regényének megfilmesített jeleneteit.

MÓRICZ ZSIGMOND
új színdarabja a *Belvárosi Színház*nak készül.

HONTHY HANNA
szordán az Északi tenger mellé utazik.

GÁL BÉLA
a Star Filmgyár főrendezője lett.

PERENCZY FRIGYEST
bizta meg *Wlassits* főigazgató „Orfessz a pokolban“ rendezésével, amelyet a Városi Színház újít fel október közepé táján. Perenczy egyébként az állam Münchenbe küldte, hogy ott tanulmányozza a Wagner és Mozart imnei játékokat.

SZENDREY MIHALY
lett az aradi színház igazgatója.

SARKADI ALADÁR
Pozsonyban vendégzerepel.

• A Sziget Színpadon minden este óriási sikerrel mutatják be az új műsort, melynek keretében Kőváry Gyula, Sándor Steff, Gózon Gyula lépnék fel. Viharos kacsajorkánokat vált ki Kőváry „Vájjad nem, vájjad fodrász“ tréfája. Liptai Irma „Az üslét — üslét“ című egyfelvonásos, melynek főszerepét Tarnay Frigyes, Sándor Steff és Kertész Endre kreálják. A többi műveltségos bluetek és tréfákban nagy sikert aratnak Berkó Lili, Somogyi Nusi, Sziklay Géza, báró Vécsy Elvira és Tarnay Géza. Széke Szakál „Kelemen Polihó“ című aktuális tréfája zárja be a sikerült műsort, amelyet az első perctől kezdve folytonos kacsaj között élvez végig a színházat zsúfolásig megtöltő, közönség.

Pár szó a Kék álarc-ról

Kedves Szerkesztő úr,
az operett, mint műfaj, kizárja, hogy drámailag megkoncipiált alakok szerepeljenek benne. A közönség, ha dalos színházba megy, megkívánja, hogy reális mose helyett egy kis fantaszitkumot, az élet helyett illuziókat, drámai feszültséget helyett jókedvet, táncot, látványosságot adjanak neki. A valóságos életből előpiázott operett csufosan megbuknék a színpadon. Ezzel minden szerző tisztában van, magam és szerzőtársaim is tisztában voltunk vele, bár ez még távolról sem zárja ki, hogy a bukást elkerüljük. A *Kék álarc* sem azt a valóságos életet mutatja, melyből a komoly drámaírók sarokházakat szerennek: enyhe regényesség, kellemes figurákat, a mindennapi világ megaranyozását, a körülöttünk hullámzó szomorúság közt egy kis deris óázist akartunk adni a közönségnek. Azt akartuk, hogy két-három órára megfedekezzen a vásárosmunkai árukról, a cseresznye gögöcszgeről és a trny arisztokrata hajlamairól, mely mostanában csak a milliommásoknak kedvezkedik tojással. Talán sikerült, talán nem: az ilyesmi, kedves szerkesztő úr, mindig lutri, legalább mi, drukkolt szerzők, akik nem vagyunk biztosak a tehetségünkben, azt hisszük.
Munkatársaim és barátaim: Fodor László és Somló Jenő igaztoltan várják a kedd estét, én hideg vagyok, de önnek megcsúgom, hogy háromk közül csak én vagyok a komédiás, mert olyan szerző még nem született a világra, akít darabja előadásra nem ízgatna. De az írásbeli kritikák átvételével öket mert én a premier után rögtön elutazom Budapestről s a szóbeli és írásbeli kritikák átvételével öket biztam meg. Aki jónak találja az operettet, az megírhatja nekem leveiben, aki fel van háborodva miatta az mondja meg nekik a véleményét. En ez esetben kikapcsolodom a dolgotól.

Igaz tisztelővel
Szomaházy István

A kert mozi premierje

„Egy ledny — aki mér.“ (Az aranyháldíj) „Afríkában“ „Angol Híradó“

A mozgóképművészetnek legelőnyösebb rajongója is elragadtatással fogja csodálni az „Egy ledny — aki mér!“ (Az aranyháldíj) című filmkoloszt. 12 felvonásan át nem jut ki a néző az ámulattól. Egy acéldiggettí fess race ledny csodálatos bravurja és egy sneidig flu, aki előgás és karcus megjelenésével fityet, hány az atléterejű óriásoknak — az ezeregy ó csodálatos vetezők mesés felvételék — az izgalmasan érdekesítő cselekmény, remek rendezés egyesülnek oly nagyszerű filmreuekkel, amely egész estét betölt. A főváros színe — javának esti programját fogja az „Egy ledny — aki mér!“ betölteni. A kitűnő amerikai burlesk „Afríkában“ és az angol híradók csak az a szereplők, hogy a régi rossz pesti szokás szerint későn érkeztek no zavarságok meg a monumentális filmstáger élvezetét. (8, 10.)

• A Vigszínház a hetét is a színház legújabb sikere, A zslány dominálja. Lothar páraltanul műveltségos vigjátékának szerepét ezutal is a Góth-pár, Gombaszögi Ella, Fizes Lujza, Lukács, Szerény és Bercey játssák.

• Az Apolló Kabaré utolsó előadásal. A főváros legkedveltebb kabarészínpada szerdán tartja utolsó előadását. A három utolsó napon az idény legkedveltebb slágerei kerülnek előadásra. Széke Szakál „Vadás négyese“, Salomon és Szentesel a főszerepeken és „Párba végkimerülés“. A magánstámbokban a kabaré kedvelt művésznői és művészei busznak a közönségtől, miután a jövő idényre egyelőre, helyiséghiány miatt programot a színház nem adhat.

Menjünk az Angol Parkba!



VASÁRNAPI SPORT

Eötvös Zoltán lett a Duna evezős bajnoka

R Pannonia ismét legyőzte a Hungáriát

Ragyogó időben, szép számu közönség előtt rendezte az Evezős Szövetség az eddigi szokásoktól eltérően a bajnokok előtt a folyamregatát. A nap kiemelkedően legmagasabb eseménye a skiff-futók részére kiírt „Duna evezős bajnokság” volt, melyet az 5 induló közül megérdemelten a Hungária fiatal evezőse, Eötvös Zoltán nyert meg. Meglepetés volt Kirckhnopf Ferenc dr. (Pannonia), a népszerű Patak második helye. Blam (Pannonia) a verseny titkos favoritja, a múlt évi bajnok, sehol sem volt. Eötvös Zoltán az idén már negyedik győzelmét aratta, de úgy gondoljuk, hogy Kirckhnopf dr. még alaposan meg fogja szorítani az evezősbajnokságok alkalmával. Ma a bécsi hajó által okozott hullámok is nagyon akadályozták, amelyhez még az is hozzájárult, hogy a skiffben meg meglehetősen járatlan. Reméljük, hogy ebben a versenyben is oly sok siker fűződik majd nevéhez, mint korábban, amikor mint vezérevezős a Pannoniát segítette sok-sok győzelemhez. A Hornung Gyula emlékversenyt kétszer ezerték, mert először a

Grosz Ivének hajóját egy skiff kocsolta és a versenybíró az eredményt megsemmisítve, a tív újbóli levezesztését rendelte el. A rendezés meglehetősen vonatolt volt, ami egyáltalán nem alkalmas az evezős-sport népszerűsítésére.

Részletes eredmények:

- I. József kir. herceg-díj. (Nyolcasok részére). 1. Pannonia (dr. Muhr, Jesze, Hautzinger, Szendeffy, dr. Török, Wick, Jajezay, Peitler, Koch Kormányos.) Idő 10 p. 55 mp. 2. Hungária. 2½ hosszal nyerve.
- II. Hornung Gyula emlékverseny. — (Párevezősök részére). 1. Neptun E. E. (H. Szendey, Morich). Idő 9 p. 36 mp. (Rov over).
- III. Rákospataki díj. (Kormányos négyes). 1. Műgyemtei E. C. (Sebestyén, Kliment, Soltész, Schwáb). Idő 9 perc. Pannonia 2000 méternél 3 hosszal verve feladta.
- IV. A Duna evezős bajnoksága. Bajnok: Eötvös Zoltán (Hungária). Idő 9 p. 41 mp. 2. dr. Kirckhnopf Ferenc (Pannonia), 3 hosszal verve.

Uszás

A BBTE emlékversenye.

A Budai Torna Egylet „Balaton uszók” emlékversenye nem hozott meglepetést. Amióta az első klasszisu uszók külföldön vannak, az itthonmaradtak figyelemre méltó eredményt kaptak el. Az ifjúsági versenyzők között még akad egy-két ambiciózus uszó, a verseny maga azonban szürke és kevésbé látogatott volt. A férfuszókkal szemben a női indulók ma tehetségesebbek voltak. A 105 méteres előnyversenyben Fest-Franciaika 1 p. 49 mp. időt uszott ki, ami az ifjúsági uszókra igen keveset. Tréner benne látja a magyar hölgyuszósport leghetesebb versenyjét. Mellette Steiner Lili is határozottan fejlődő formában van, a gyorsusztás Dános Irén a már megszokott formában és ide állt nyerte. Több ambícióval ma is megárvathatta volna eddigi rekordját. A szimpatikus Kondorósi Márta rossz indítás miatt feladta a versenyt, pedig hívei mai uszásától meglepetést vártak.

A staféta-versenyeknél minden esetben egyedül induló NSC csapata nyerte. A 400 méteres főtversenyt Baliko könyven nyerte Zsotér (Szeged) előtt. Az eredmények a következők:

Dunauszás. I. Bosnyák Péter BBTE. E. Halász Jenő MAC. 5 pont.

105 m. mellúszás (Ifjúsági). 1. Beer-mann József MTK. 2. Bán Károly NSC. 1.89 p.

Kezdő verseny 70 m. mellúszás. 1. dr. Balogh László BEAC. 2. Szentgyörgyi István 1 p.

Hölgyuszás előverseny. 105 m. mellúszás. 1. Fest-Franciaika NSC. 2. Steiner Lili BAK. 3. Mihalovits.

100 m. mellúszás (Pentaton is). 1. Barta István Hakoab. 2. László Miklós MTK. 3. Baliko Kálmán NSC. 1 p. 22.6 mp.

1000 m. hármás csapatverseny. (Balaton emlékverseny). 1. FTC (Serény, Vértessy, Szobota). Enyénleg 1. Serény 16 p. 6 mp. 2. Dukász (TAC). Csapatban 1. FTC.

105 m. hölgyuszás. 1. Dános Irén NSC. 2. Kruszner Vilma NSC. 3. Marcsa Adél NSC. 1 p. 39.8 mp.

105 m. hátrúszás (Ifjúsági). 1. Kratochvíl Ferenc NSC. 2. Lajta Jenő NSC. 1.36 p.

100 m. Balaton-emlékverseny. 1. Czelle László III ker. II. dr. Belényai László MAC. 2. Halász Jenő MAC. 1 p. 8.4 mp.

100 m. mellúszás (Kezdő staféta). 1. NSC (Kesséks, Eckhardt, Molnár; tart.: Szentgyörgyi, Szics, Volkmann). 5 p. 36 mp.

Műugrás (Pentaton is). 1. Nagy Károly MAC. 2. Leubardt Ernő OTE. 22 pont.

100 m. Ifjúsági. I. Zádor István NSC. 1. Bán Károly NSC. 1 p. 22 mp.

3x105 m. vegyes staféta. 1. NSC (Csil-

lag, Mártonffy, Schlenker; tart.: Szász, Barta, Fekete). 4 p. 25 mp. Egyedül indult.

- 200 m. mellúszás junior. 1. Lánogy József MTK. 2. Korenek János OTE. 3 p. 35 mp.
- 400 m. uszás. 1. Baliko Kálmán NSC. 2. Zsotér (Szeged). 6 p. 2 mp.
- 70 m. mellúszás kezdő hölgyek részére. 1. Brichta Olga OTE. 2. Nagy Ilonka MUE. 1.21 p.

Atlétika

Az MTE versenye.

A ferencvárosi pályán rendezett verseny nagyobb figyelmet nem igényelt. A seklény eredmények között biztató jelenség nincs. Az eredmények a következők:

600 m. síkfutás. 1. Bozsik (MAC). 2. Darázs.

Helyből magasugrás II. oszt. 1. Nagy (MAC) 134. 2. Gyurkó (FTC) 134.

4x1000 méteres staféta. 1. MAC 18 p. 26 mp. 2. FTC 18 p. 17.7 mp.

Diszkoszvetés II. oszt. 1. Fedák (MAC) 34.7 m. 2. Vállay (MAC) 32.80 m.

Hármás ugrás junior. 1. Balogh MAC 12.93 m. 2. Karlovics (MAC) 12.92 m.

3000 m. gyaloglás. 1. Nadoniek (MTE) 13.33.8. 2. Lichter (MTK) 15.43.

200 m. síkfutás. 1. Pallaghy 23.9. 2. Püspöki (MAC) 24.

400 m. síkfutás. 1. Fiótás (MAC) 54.1 mp. 2. Karezag 55 mp.

Távolugrás. 1. Nagy 5.94 m. 2. Pallaghy 5.80 m.

Kerékpár

Mérsékelt érdeklődés előzte meg a ma lezajlott kerékpárversenyt. A közönség érdeklődése inkább a magyar versenyzőknek szólt, akik összes futamukat megnyerték a svájciak előtt.

A nemzetközi főversenyben Uhareczky és Burghardt gyűrték maguk alá Leitert, Stadler svájci versenyzőket, míg a nemzetközi páros versenyt a kitünő Dános-Welwart pár nyerte meg a svájciak előtt.

Apróságok

Tóth (FTC) visszavonul.

Mint értesülünk, Tóth, az FTC oly népszerű népszerű „Potyája” a jövő szezonban már nem járhat és ezzel érdeken veszteség érí klubját. De megerősödik az FTC Eisenhof-ferrel, kinek büntetése most jár le és régi egyesületéhez a Kispesti AC-hól az FTC-be lép. Vele a magyar válogatott csapat egyik tehetséges tagját nyeri vissza.

Az FTC esztársora.

A héten híro kelt, hogy az FTC Brinn-be távozott kivételes képeségű játékosok: Schwars, Obiz és Nikolsburger visszatérnek és újabb régi egyesületükre fog-nak játszani. Sajnos e hír — noha cáto-

lallanul maradt — valótlannak bizonyult és az FTC esztársora a jövő szezonban valószínűleg a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Halász, Kelemen, Pataki, Eisenhofer, Schreiber.

Nem igaz az Opatá távozásáról szóló hír.

Egy délután megjelenő lap, mint szenzációt közölte tegnap, Opatának az MTK jels esztársának távozását. Utána járunk e hírek és örömmel állapítottuk meg, hogy az valótlán és Opatá továbbra is régi egyesületében fog játszani. Egyébként az MTK a következő összeállításban fog a következő szezonban a bajnokság megvédéséért küzdeni. **Kropacsok, Mandl, Senkey I., Kertész II., Vádlar, Nyut I., László, Braun II., Opa-la, Siklóssy, Senkey II.** Az MTK veszteséggel dacára is olyan játékos gárdával rendelkezik, amelyből legújabb veszteségével (Braun, Molnár, Orth.) gyorsan tudta pótolni. Fenti csapatban egyedül Braun II. újonc, ki nem csak alakjával, de mozdulásával, okos és ésszerű játékával is Molnárra emlékeztet.

Göteborg után ...

E héten szomorú kudarc érte nemzeti színeinket. Göteborgban. Kiküldtek sok versenyzőt, akiknek emínsen győzelmi esélyeik voltak (Gerő, Gáspár, Kuruncsy, Balaska dr.), ezt értjük; de miért küldtek ki olyan atlétákat, akikről tudták, hogy a nagy nemzetközi konkurenciában nem fogják megállni helyüket, bár a hazai viszonyok között előranguk. Ha már kijutják és könyörgés után össze-tudták szedni a göteborgi kiküldetéshez szükséges összeget, miért nem vittek csak az igazán elsőrangú, nemzetközi viszony-lathas is kiváló atlétákat: *egyesen Göteborgba*. Mert azt még a laikus is tudta, hogy az előbb Páris, Creafeldt és Berlnt végigversenyző KAÖE athlétákkal, a Kopenhágában versenyző nemzetgárdával a magyar trikolórhoz málfé eredményeket Göteborgban elérni nem lehet. Nem tudjuk, hogyan képzelt el az Athlétikai Szövetség bílecs vezetőségét!

Valószínű, hogy ezeket az Athlétikai Szövetség vezetősége tudja kötelességét és mellet a nemzeti színeiket uból diszkreditálná; levonja a konkvenckia-ka!

Lóspört

Alagi versenyeik

Az első kánikulai meleg vasárnapon a különvontak csak úgy ontották az Alagra kiránduló sportsmanneket. A nap fősámará, a Tátrai handiapre hót lovat nyergeltek fel. A néhány napja köhögő El ne felejtára óriási összeget helyeztek el érdemtelment, mivel a versenyen egy pillanattig sem játszott szerepet és mint rossz utolsó kullogott át a célon. Josma kapta a legjobb startot és vezetett a barriernél Münchenberg és Popatatsch előtt. A távni Münchenberg ment az ére, Ramon is felzárkózott s a két lo külön versenyt futva fej-fej mellett küzdött az elsősegért, amelyet végül lovasa erősebb fizikuma révén Ramon szerzett meg. Josma 8t hosszal harmadik Barodának nem volt egy 36 momentum. Az Eladók handiapjét Spiducek nyerte meg Schabas ellen. A nyerb ellen kisorsítás miatt elvást visszautasították. Gutat lovászatú figyelmeztették, hogy a jövőben egysenes lovagoljon. Nagyon furcsa ügét verseny színezte volt az utolsó futamnak, hol csak a favorit Donna Magdát lovagolták. Négy favorit nyert, a fogadóknak kifizesztődött a kirándulók. A részletes eredményt itt adjuk:

- I. futam. 1. Mutafos (8r) Schejbal: 2. Permission (3). 3. Timid (5). F. m.: Áfonya. Könnyen 1 h, 1½ h. Tot.: 500:600.
- II. futam. 1. Spiducek (5) Gutal. 2. Schabas (10). 3. Virgouc (6). F. m.: Gyere ki, Adoma II., Királynőm, Nézz félre, Katicabogár, Tavirózsa, Pour Pamour. Biztosan 1 h, ½ h. Tot.: 500:3250, 900, 1000, 1100.
- III. futam. 1. Ramon (3½) Takács. 2. Münchenberg (4). 3. Josma (10). F. m.: El ne felejtés, Baroda, Popatatsch, Bus-leány. Kizédelm fejb. 5 h. Tot.: 500:2400, 850, 800, 1400.
- IV. futam. 1. Csertő (1½) Nagy. 2. Korax (1½). 3. Parisienne (6). F. m.: Székelyvér. Gyenes, Hamilton, Azalea. Könnyen 1½ h, nyh. Tot.: 500:1400, 700, 650, 900.
- V. futam. 1. Pomona (1½) Takács. 2. My Det (3). 3. Focet (10). F. m.: Mean Fox, Maladroitt, Jumper, Signorina, As-

tarte, Szivtelen, Erköcsbiré, Feledé keny, Heimann, Renegut II., Szeacska Tartom. Könyen 1½ h, 2 h. Tot. 500:1200, 650, 650, 1200.

VI. futam. 1. Donna Magda (p) Schejbal. 2. Athene (4). 3. Melia (5). 4. Lor-raine. F. m.: Vielliebeczen, Nescit Oc, Sláger, Mátyásföld. Könnyen 2 h, 2 h

Ügétőversenyek

Óriási közönség előtt zajlottak le a vasárnap délelőtti ügétőversenyek. Favoritok és outsiders felváltva győztek. A részletes eredmény ez:

- I. futam. 1. Falurossa (Seager). 2. Beauty Margaret. 3. Indás. F. m.: Pajkos, Betty B. Szép öcsém, Vétkes, Jupiter, Boykott, Jankó, Ujra-Ujra, Tot.: 10:28, 15, 27, 23.
- II. futam. 1. Therese (gr. Sennyey). 2. Diana. 3. Schach. F. m.: Keszenő. Tot.: 10:15, 12, 23.
- III. futam. 1. Bankár (Kovács). 2. Tibor. 3. Róbert. F. m.: Bakter, Tot.: 10:15, 15, 12.
- IV. futam. 1. Láncoz (Zwillinger). 2. Grillofin. 3. Paula. F. m.: Fligia Indiana, Echo. Tot.: 10:44, 14, 23.
- V. futam. 1. Peczák (Cassolini). 2. Herakles. 3. Civil. F. m.: Lady Diana, Jobban. Tot.: 10:29, 10, 26.
- VI. futam. 1. Jóság (Wampetich). 2. Páva. 3. Discorsi. F. m.: Béla, Falka, Rudi, Zsándár, Unbekannte. Tot.: 10:22, 14, 25, 20.

Kommunista mozgalom Bulgáriában

Szófia, július 8.

A rendőrség több kommunista vezetőt letartóztatott. A házkutatások során sok elrejtett gépfegyverre és puszkára, 104 szerke akadtak, amelyek oroszországi eredetűek. A kormány a legszigorúbb rendszabályokkal fog élni a kommunista agitáció leküzdésére. (MTL)

Révárosi CIRKUS
Városiiget

TELEFON: 55-55

Naponta minden előadásban négy Euró-pában a világ legnagyobb szenzációjátűnő autoverenye a leve góben. Katio Sand-wina, a világ legérő-sőbb asszonya és a többi attrakció!

Óriási árakat fizetek

mindentől. Jert és tisztázkodj, feldre-mikért, szömbeműkért, sznyegért, Blumen-feld üzet, VIII. ker. Népszínház uca 21. szám Hívasra hához jövök. — Telefon József 22-48



Jardin de Paris

Hermína- és Erzsébet királyné-út sarkán

Ragyogó júliusi műsor!

Böhözatók
Magánszámok. Táncatrakció
Kezdeté 9 órakor

Kitünő francia és magyar konyha

Poloskaiprást

lakástakarítást, festést, szőnyegszondozást legelőnyű-szebben vállal Takács valum, Horn Ede u. 12. Tel. 84-42

TEUROCYK nyug. detektív-felügyelő ma-gazkutató irodája. Bizalmas természetű ügyekben nyomoz, megfigyel, informál. Békézet út öven-lét/B. Telefon: József 32-73.

Kudjar:
A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

Aranyért 100 K-val, de még annál is többet fizetek grammonként a hirdett áraknál Brülléért, ezüster, óriási árat fizet a Magyar ékezetbevaltó, Hungyáti 9. Biscit